РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

19 март 2009 година*

По дело C-309/07

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 234 ЕО от Hessischer Verwaltungsgerichtshof (Германия) с акт от 13 юни 2007 г., постъпил в Съда на 5 юли 2007 г., в рамките на производство по дело

Baumann GmbH

срещу

провинция Хесен,

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: г-н P. Jann, председател на състав, г-н M. Ilešič, г-н A. Borg Barthet, г-н E. Levits и г-н J.-J. Kasel (докладчик), съдии,

* Език на производството: немски.

генерален адвокат: г-н M. Poiares Maduro,
секретар: г-жа K. Sztranc-Sławiczek, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 4 септември 2008 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за Baumann GmbH, от адв. L. Liebenau и адв. M. Stephani, Rechtsanwälte,

— за провинция Хесен, от г-н H. Nebel, в качеството на представител,

— за Комисията на Европейските общности, от г-н F. Erlbacher и г-жа M. Vollkommer, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуване, от една страна, на член 5, параграф 3 от Директива 85/73/ЕИО на Съвета от 29 януари 1985 година относно финансирането на ветеринарните инспекции и проверки, посочени в Директиви 89/662/ЕИО, 90/425/ЕИО, 90/675/ЕИО и 91/496/ЕИО (ОВ L 32, стр. 14; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 5, стр. 12), изменена и консолидирана с Директива 96/43/ЕО на Съвета от 26 юни 1996 г. (ОВ L 162, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 19, стр. 61, наричана по-нататък „Директива 85/73“), както и на глава I, точка 4, буква а) от приложение А към същата директива.

2 Запитването е отправено в рамките на спор между Baumann GmbH (наричано по-нататък „Baumann“) и провинция Хесен по повод на изчисляването на дължимите такси за ветеринарните инспекции и проверки на прясно месо.

Правна уредба

Общностна правна уредба

3 Член 1 от Директива 85/73 предвижда:

„Държавите членки гарантират в съответствие с разпоредбите, определени в приложение А, че се събира такса на Общността, която покрива разходите, извършени при инспекциите и проверките на продуктите, изброени в същото приложение, включително и тези за гарантиране на защитата на животните в кланиците, съобразно изискванията на Директива 93/119/ЕИО.“

4 Съгласно текста на член 5, параграфи 1, 3 и 4 от посочената директива:

„1. Таксите на Общността се определят по такъв начин, че покриват разходите на компетентния орган по отношение на:

— разходи за заплати и социално осигуряване, свързани с инспекционната служба,

— административни разходи, извършени при провеждането на инспекциите и проверките, които може да включват разходи за вътрешно обучение на инспекторите,

за проверките и инспекциите, посочени в членове 1, 2 и 3.

[…]

3. Държавите членки имат право да събират сума, надвишаваща таксите на Общността, при условие че общата сума за таксите, събирани от всяка държава членка, не надвишава реалните разходи по инспекцията.

4. Независимо от избора на орган, оправомощен да събира таксите за Общността, тези такси заменят всички други здравни такси, събирани от националните, регионалните или местните органи на държавите членки, за инспекциите и проверките, посочени в членове 1, 2 и 3, и тяхното сертифициране.

Настоящата директива не възпрепятства възможността държавите членки да събират такси за борба с епизоотични и ензоотични болести."

5 Глава I, точка 1 от приложение A към Директива 85/73 определя фиксираните суми за инспекционни разходи за клане. Условията за финансирането на проверките и на инспекциите, свързани с операциите по разфасоване, са предвидени в точка 2 от същата глава. Съгласно текста на точка 4, букви а) и б) от посочената глава I:

„За да покрият повишени разходи, държавите членки могат:

а) или да увеличат фиксираните суми за таксите, определени в точка 1 и точка 2, буква а) за отделни предприятия.

Отделно от постановеното в точка 5, буква а), условията, които трябва да са налице, могат да бъдат следните:

[…]

— по-високи разходи поради специално време на пътуване,

— повече време, необходимо за инспекции, поради често променящи се периоди на клане извън контрола на инспекционния персонал,

[…]

— инспекции на животни, които по молба на собственика са заклани извън нормалните часове за клане.

Стойността на увеличенията на централното фиксирано ниво на таксите зависи от нивото на разходите, които трябва да се покрият;

б) или да съберат специална такса, покриваща реалните разходи.“

Национална правна уредба

6 Както личи от акта за преюдициално запитване, Директива 85/73 е транспонирана в германското право отчасти чрез разпоредби, приети от федералните власти, и отчасти с разпоредби, приети от провинциите.

7 На основание на Закона относно разходите за ветеринарния контрол (Veterinärkontroll-Kostengesetz) от 3 ноември 1998 г. (GVBl. 1998 I, стр. 414), с който се изпълняват някои разпоредби на федералното законодателство, законодателният орган на провинция Хесен приема Наредба за административните такси, събирани в рамките на областта на компетентност на министерството на околната среда, селските райони и защитата на потребителите (Verwaltungskostenordnung für den Geschäftsbereich des Ministeriums für Umwelt, ländlichen Raum und Verbraucherschutz) от 16 декември 2003 г. (GVBl. 2003 I, стр. 362, наричана понататък „VwKostO-MULV“), както и изменящата я наредба (Änderungsverordnung) от 31 януари 2005 г. (GVBl. 2005 I, стр. 74).

8 Съгласно § 4, алинея 6 от Закона относно разходите за ветеринарния контрол предприятията, които извършват повече от 1 500 кланета за месец, се считат за представляващи „големи предприятия“ („Großbetriebe“) и от тях могат да се събират специални такси на основание на особен контрол, в зависимост от разходите за този контрол.

9 Съгласно текста на § 5 от посочения закон:

„Увеличение на таксата може да се изисква за административни действия, извършени при специално поискване, извън нормалните часове за клане. В частност специалните разходи, направени за извършване на административни действия извън нормалното време за клане, могат да бъдат фактурирани допълнително. Нормалните часове за клане са:

— за големите предприятия: от 6 ч. до 18 ч. през работните дни и от 6 ч. до 15 ч. през съботните дни,

— за останалите предприятия: от 7 ч. до 18 ч. през работните дни и от 7 ч. до 15 ч. през съботните дни.“

10 Според запитващата юрисдикция VwKostO-MULV предвижда за всяка една от двете категории предприятия намаляващи ставки за различните видове заклани животни, като не възпроизвежда точно системата и структурата на глава I, точка 1 от приложение A към Директива 85/73.

11 В съответствие с VwKostO-MULV, предвиденото в § 5 от Закона относно разходите за ветеринарния контрол увеличение на таксата е с 25 % по отношение на нормално дължимите такси.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

12 Видно от предоставената на Съда преписка, в основата на спора в главното производство стоят издадени от провинция Хесен известия за събиране на дължими такси за ветеринарни инспекции и проверки на прясно месо в помещенията, собственост на Baumann. Тъй като счита, че установяващата размера на таксите правна уредба на тази провинция противоречи на вторичното общностно право, Baumann подава жалба пред Verwaltungsgericht Darmstadt. С решение от 6 юли 2006 г. последният уважава искането на това дружество и установява, че VwKostO-MULV не съставлява валидно основание, което да позволи на провинция Хесен да се отклони от предварително определените такси, предвидени в глава I, точка 4, буква а) от приложение А към Директива 85/73, в ущърб на икономическите оператори.

13 Провинция Хесен обжалва посоченото съдебно решение пред Hessischer Verwaltungsgerichtshof, който приема, че разрешаването на спора зависи от тълкуването на Директива 85/73, и решава да спре производството и да отправи до Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Обвързан ли е националният законодател да се придържа стриктно към предвидената в глава I, точка 1 и точка 2, буква а) от приложение А към Директива [85/73] таблица на таксите (според категориите животни, според това дали става въпрос за млади или за възрастни животни, в зависимост от теглото на кланичния труп и т.н.), когато се ползва от предвидените в член 5, параграф 3 от същата и в глава I, точка 4, буква а) от приложение А към нея възможности за увеличаване на фиксираните суми на таксите за определени предприятия с оглед покриването на по-големи разходи, както и от предвидената в буква б) от посочената точка 4 възможност за събиране на специална такса, която покрива реалните разходи, или той може да провежда разграничение при определяне на нивата на таксите между проверките на кланици в големи предприятия и другите проверки, както и в допълнение да предвиди променлив размер на таксите в рамките на тези две групи, като ги намалява, в зависимост от броя на заклани животни по видове, единствено при условието, че това отразява реалните разходи?

2) Може ли въз основа на посочените по-горе разпоредби националният законодател да събира определена на процентна основа допълнителна такса за инспекция на животни, които по молба на собственика са заклани извън нормалните часове за клане, която се добавя към обичайната такса, събирана за инспекциите на животни в нормалните часове за клане, когато увеличената такса отразява допълнителните реални разходи, или тези разходи трябва да се включат във фиксираната (увеличена) такса, която се дължи от всички икономически оператори, задължени да плащат разглежданата такса?“

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

14 За да се отговори на първия въпрос, трябва да се направи разграничение между предвидената в глава I, точка 4, буква а) от приложение А към Директива 85/73 възможност за държавите членки и тази, която им се предоставя съгласно буква б) от същата точка 4.

15 Що се отнася до първата от двете разпоредби, следва да се посочи, че тя дава възможност на държавите членки да увеличат „фиксираните суми за таксите, определени в [посоченото приложение А, глава I] точка 1 и точка 2, буква а) за отделни предприятия“, за да покрият повишени разходи.

16 В това отношение трябва да се констатира, от една страна, че както личи от текста на посочената точка 4, буква а), тази разпоредба е предназначена да се прилага единствено за „отделни“ предприятия, така че държавата членка може да я прилага само за конкретни случаи и не може на основание на подобна разпоредба да въведе категоризация на предприятията кланици в зависимост от техния размер, какъвто е случаят в делото по главното производство.

17 Впрочем това тълкуване се подкрепя и от списъка с условията, които могат да обосноват прилагането на разглежданото увеличаване, съдържащ се в глава I точка 4, буква а) от приложение А към Директива 85/73 — условия, всички от които, от една страна, са свързани със специфични елементи, които позволяват да се индивидуализира едно предприятие по отношение на друго, и от друга страна, подлежат на съдебен контрол (вж. в този смисъл Решение от 9 септември 1999 г. по дело Feyrer, C-374/97, Recueil, стр. I-5153, точки 26 и 27).

18 От друга страна, доколкото глава I, точка 4, буква а) от приложение А към Директива 85/73 препраща изрично към фиксираните суми за таксите, определени в точка 1 и точка 2, буква а) от същата глава I, увеличението, което държавите членки могат да извършат в приложение на посочената точка 4, може да се отнася само до фиксираните суми и следователно трябва да е съобразено с тяхната система и структура.

19 От това следва, че държавата членка не може по реда на глава I, точка 4, буква а) от приложение А към Директива 85/73 да събира такса, чийто размер варира в зависимост от големината на предприятието и от броя на заклани животни.

20 По отношение на глава I, точка 4, буква б) от приложение А към Директива 85/73 следва да се припомни, от една страна, че тази разпоредба предоставя на държавите членки възможност, която те могат да използват по общ начин и по своя преценка с единственото условие таксата да не надвишава реалните разходи (вж. Решение по дело Feyrer, посочено по-горе, точка 27).

21 От друга страна, събраната по реда на тази разпоредба такса не трябва да приема формата на фиксирана сума (вж. в този смисъл Решение от 19 март 2009 г. по дело Комисия/Германия, C-270/07, Сборник, стр. I-1983, точка 32).

22 Доколкото съобразяването с реално направените разходи представлява единственото условие, което държавите членки трябва да спазват, те могат да изменят размера на посочената такса на основание глава I, точка 4, буква б) от

приложение А към Директива 85/73 в зависимост от големината на предприятието и от броя на закланите животни само ако е установено, че последните два фактора оказват реално влияние върху подобни разходи.

23 Запитващата юрисдикция трябва да провери дали съществува връзка между големината на предприятието кланица, както и броя заклани животни, от една страна, и от друга страна, действително направените разходи за извършването на ветеринарните инспекции и проверки, предвидени в относимите общностни разпоредби.

24 С оглед на тези съображения на първия въпрос трябва да се отговори, че:

— глава I, точка 4, буква а) от приложение А към Директива 85/73 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска държавите членки да се отклоняват от предвидената в глава I, точка 1 и точка 2, буква а) от това приложение А таблица на таксите и да събират такса, чийто размер варира в зависимост от големината на предприятието и от броя на закланите животни по видове,

— глава I, точка 4, буква б) от приложение А към Директива 85/73 трябва да се тълкува в смисъл, че държавата членка не е длъжна да спазва предвидената в точка 1 и точка 2, буква а) от същата глава таблица на таксите и може да събира такса, чийто размер варира в зависимост от големината на предприятието и от броя на закланите животни по видове, когато е установено, че тези фактори оказват реално влияние върху действително направените разходи за извършване на ветеринарните инспекции и проверки, предвидени от относимите разпоредби на общностното право.

По втория въпрос

25 С втория си въпрос препращащата юрисдикция иска по същество да се установи дали глава I, точка 4, букви а) и б) от приложение А към Директива 85/73 трябва да се тълкува в смисъл, че държавата членка може да събира „определена на процентна основа допълнителна такса“ за инспекция на животни, които по молба на собственика са заклани извън нормалните часове за клане, която се добавя към обичайната такса, събирана за инспекциите на животни, когато увеличената такса отразява допълнителните реални разходи.

26 За да се отговори на този въпрос, отново трябва да се направи разграничение между предвидената в глава I, точка 4, буква а) от приложение А към Директива 85/73 възможност за държавите членки и тази, която им се предоставя съгласно буква б) от същата точка 4.

27 Що се отнася до първата от двете разпоредби, следва да се припомни, че тя дава възможност на държавите членки да увеличат фиксираните суми за таксите само за отделни предприятия, което не позволява на държавите членки да извършат общо увеличаване на фиксираната сума за таксата, която трябва да се заплаща от всички икономически оператори.

28 Трябва да се добави, че доколкото глава I, точка 4, буква а) от приложение А към Директива 85/73 се позовава на стойността на „увеличенията“ на фиксираните такси, държавите членки могат при необходимост да извършват едновременно няколко увеличения, без обаче да могат да пристъпят към общо увеличение на фиксираната сума за таксата.

29 Тъй като условията, на които трябва да отговаря подобно увеличение, са ясно определени в глава I, точка 4, буква а) от приложение А към Директива 85/73, не може да се приеме, че това увеличение съставлява специална такса по смисъла на Решение от 30 май 2002 г. по дело Stratmann и Fleischversorgung Neuss (C-284/00

и C-288/00, Recueil, стр. I-4611), която се добавя към общностната такса за покриване на определени разходи, свързани с мерки за инспекции и проверки, които не се налагат във всички случаи.

30 За да бъде съобразено с разпоредбите на Директива 85/73, такова увеличение обаче трябва да съответства на допълнителните разходи, които следва да се покрият.

31 Що се отнася до повишаването на разходите, което може да настъпи в резултат от инспекция на животни, които по молба на собственика са заклани извън нормалните часове за клане, трябва да се посочи, че сред елементите, които могат да доведат до повишаване на тези разходи, очевидно попадат разходите за заплати в резултат на платените суми за часовете положен, евентуално допълнителен труд от лицата, на които е възложено извършването на въпросните проверки, извън тяхното нормално работно време.

32 Запитващата юрисдикция трябва да провери дали в делото по главното производство допълнителната сума в размер на 25 %, която се добавя към фиксираните суми за такси, предвидени в глава I, точка 4, буква а) от приложение А към Директива 85/73, представлява предварително определена стойност, съответстваща на допълнителните разходи вследствие от инспекции на животни, които по молба на собственика са заклани извън нормалните часове за клане.

33 По отношение на втората от посочените разпоредби, а именно глава I, точка 4, буква б) от приложение А към Директива 85/73, трябва да се припомни, че от точка 20 от настоящото решение произтича, че тази разпоредба предоставя на държавите членки възможност, която те могат да използват по общ начин и по своя преценка с единственото условие таксата да не надвишава реалните разходи.

34 Трябва впрочем да се припомни, че както следва от точка 31 от Решение по дело Комисия/Германия, посочено по-горе, събраната в приложение на тази разпоредба такса не може да бъде под формата на фиксирана сума, така че

общият ѝ размер може да варира за всеки отделен случай в зависимост от реалните разходи на компетентния орган за ветеринарните инспекции и проверки в определено предприятие.

35 От това следва, че макар глава I, точка 4, буква б) от приложение А към Директива 85/73 да не се позовава на „отделни предприятия“, общият размер на дължимата такса от всяко предприятие може да варира за всеки отделен случай.

36 Доколкото не може да се изключи, че инспекцията на животни, които по молба на собственика са заклани извън нормалните часове за клане, може да породи допълнителни разходи за компетентния орган, по-специално по отношение на разходите за заплати, запитващата юрисдикция трябва да провери дали общият размер на събраната такса съответства на реалните разходи.

37 С оглед на тези съображения на втория въпрос трябва да се отговори, че:

— глава I, точка 4, буква а) от приложение А към Директива 85/73 трябва да се тълкува в смисъл, че държавата членка може да събира „определена на процентна основа допълнителна такса“ за инспекция на животни, които по молба на собственика са заклани извън нормалните часове за клане, която се добавя към обичайната такса, събирана за инспекциите на животни, когато това увеличение представлява предварително определена стойност, съответстваща на допълнителните реални разходи, които трябва да бъдат покрити,

— глава I, точка 4, буква б) от приложение А към Директива 85/73 трябва да се тълкува в смисъл, че държавата членка може да събира „определена на процентна основа допълнителна такса“ за инспекция на животни, които по молба на собственика са заклани извън нормалните часове за клане, която се

добавя към обичайната такса, събирана за инспекциите на животни, когато това увеличение съответства на допълнителните реални разходи.

По съдебните разноски

38 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

1) Глава I, точка 4, буква а) от приложение А към Директива 85/73/ЕИО на Съвета от 29 януари 1985 година относно финансирането на ветеринарните инспекции и проверки, посочени в Директиви 89/662/ЕИО, 90/425/ЕИО, 90/675/ЕИО и 91/496/ЕИО, изменена и консолидирана с Директива 96/43/ЕО на Съвета от 26 юни 1996 г., трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска държавите членки да се отклоняват от предвидената в глава I, точка 1 и точка 2, буква а) от това приложение А таблица на таксите и да събират такса, чийто размер варира в зависимост от големината на предприятието и от броя на закланите животни по видове.

Глава I, точка 4, буква б) от приложение А към Директива 85/73, изменена и консолидирана с Директива 96/43, трябва да се тълкува в смисъл, че държавата членка не е длъжна да спазва предвидената в точка 1 и точка 2, буква а) от същата глава таблица на таксите и може да събира такса, чийто размер варира в зависимост от големината на предприятието и от броя на закланите животни по видове, когато е установено, че тези фактори оказват реално влияние върху действително направените разходи за извършване на ветеринарните инспекции и проверки, предвидени от относимите разпоредби на общностното право.

2) **Глава I, точка 4, буква а) от приложение А към Директива 85/73, изменена и консолидирана с Директива 96/43, трябва да се тълкува в смисъл, че държавата членка може да събира „определена на процентна основа допълнителна такса“ за инспекция на животни, които по молба на собственика са заклани извън нормалните часове за клане, която се добавя към обичайната такса, събирана за инспекциите на животни, когато това увеличение представлява предварително определена стойност, съответстваща на допълнителните реални разходи, които трябва да бъдат покрити.**

Глава I, точка 4, буква б) от приложение А към Директива 85/73, изменена и консолидирана с Директива 96/43, трябва да се тълкува в смисъл, че държавата членка може да събира „определена на процентна основа допълнителна такса“ за инспекция на животни, които по молба на собственика са заклани извън нормалните часове за клане, която се добавя към обичайната такса, събирана за инспекциите на животни, когато това увеличение съответства на допълнителните реални разходи.

Подписи